

A PROPAGANDA DAS “ALDEAS MODELO”

Xurxo Álvarez*

Baixo o nome de “aldeas modelo” a Xunta asegura que pretende fomentar a posta en marcha de actividades agrogandeiras na franxa máis próxima ás vivendas, de xeito que non sexa precisa a limpeza da matogueira ou roza para previr lumes. A finais de decembro de 2020, segundo informaban, estaban rexistradas 60 peticións para aldeas modelo, das que 18 xa estaban en marcha, unha dúcia delas en fase de execución, e dúas, as de Osmo (Cenlle) e Trascairo (O Incio), en funcionamento.

Xestión da biomasa en zonas próximas a edificacións.

Neolingua, tamén chamada novafala, é unha lingua artística que aparece na novela 1984 de George Orwell. En política úsase para persuadir de maneira sutil ou enganar, entre outros fins, empregando unha linguaxe que adorna e busca un significado positivo a algo que non o ten ou non existe.

Isto podería ser o que actualmente utiliza Medio Rural (Xunta de Galicia) para definir as “aldeas modelo” como novo proxecto de desenvolvemento rural.

Como calquera proxecto, ben sexa a título particular, empresarial ou dunha administración, para poñelo en marcha é preciso, cando menos, ter unha memoria técnica onde se marquen uns obxectivos e unhas metas, ademais dunha normativa que o desenvolva, e o máis importante, contar cun orzamento para poder levar a cabo as actuacións.

Con todo, por moito que busquemos no DOG as chamadas “aldeas modelo” da Xunta de Galicia, non atoparemos orzamentos nin ningunha información o respecto.

Dende o meu punto de vista, estes proxectos carecen de fins concretos salvo a propaganda. Incluso podemos consideralos como un insulto, xa que cando escoitamos falar dunha “aldea modelo” podemos pensar que a Xunta de Galicia pretende introducir no noso rural elefantes, leóns ou xirafas. Non obstante o único que fai é aplicar a Lei de incendios mediante o emprego de vacas, cabras ou porco celta... preguntome que ten iso de orixinal ou modelo.

Esta propaganda está ben estudada xa que o noso país ten unha vocación e unha relación maioritariamente ruralista, polo que é moi doado predicar fórmulas máxicas de melloramento do medio e, como cando gaña a selección de fútbol, o populacho saía coas bandeiras e camisolas da equipa aínda que non teña idea deste “deporte”.

QUE É ENTÓN UNHA ALDEA MODELO?

Eu creo que se trata dun proxecto verbal, sen máis, dado que non existe, non hai nin se espera ningunha base normativa que o regule, que

defina as funcións e os obxectivos, nin conta con partidas orzamentarias para poder realizalo.

Entón, podemos seguir preguntándonos que se está a facer polas aldeas do noso rural?

A reposta é ben sinxela. A Administración galega, obrigada a aplicar a normativa contra os incendios forestais da Lei 7/2007 de prevención de incendios forestais en canto a rozar arredor dos núcleos rurais e a xestionar a biomasa adxacente coas edificacións, aproveita isto para bautizalo co nome de “aldeas modelo”. Un claro exemplo da neolingua a que se refería George Orwell na súa novela.

Podemos afirmar sen ningún tipo de dúbida que estes “modelos” non van ter ningún carácter funcional nin ningún impacto positivo no noso rural, tanto dende o punto de vista social como económico. Iso si, cumpren unha función propagandística e nos medios de comunicación que o Partido Popular sabe xestionar e administrar moi ben.

COMO RECUPERAR AS TERRAS AGRARIAS

Se o Partido Popular quixera facer modelos de aldeas, debería aplicar mecanismos que permitan a recuperación das terras agrarias para poñelas en produción; mecanismos xa creados como o Banco de Terras ou as UXFOR (Unidades de Xestión Forestal, hoxe substituídas polas SOFOR), que permiten a mobilidade e o agrupamento das terras tanto agrarias como forestais. Para poñer estes mecanismos en valor e facelos sostíbeis, tanto dende un punto de vista económico e social como ambiental, só faría falla dotalos de partidas orzamentarias.

Temos que recordar que hai agora 4 anos, nas eleccións do ano 2016, cando Alberto Núñez Feijóo baseou a súa campaña electoral en promesas para o mundo rural, con slogans tan vistosos como “chegou a hora do rural” ou “esta vai ser a lexislatura do rural”. Pois ben, logo de 4 anos, coído que o resultado é máis que pobre: menos poboación, menos explotacións, perda de servizos no rural, etc.

Imaxes do proxecto de aldea das Bouzas, Castrelo de Miño, desenvolvido en 2008.

A recuperación do mundo rural, pasa por varios aspectos. En primeiro lugar crer nel, cousa que os actuais xestores da Xunta de Galiza non fan. Logo, desenvolver políticas estruturais, recuperar a Superficie Agraria Útil, que se está perdendo a pasos axigantados, e fundamentalmente, garantir uns prezos dignos nos produtos agrarios.

OS CASOS DE OSMO-CENLLE E AS BOUZAS

Sendo eu da comarca do Ribeiro, onde se creou a primeira “aldea modelo” (Osmo- Cenlle), gustaría de explicar o outro modelo. No ano 2008, co BNG na Consellaría de Medio Rural da Xunta de Galiza, nas Bouzas (Castrelo de Miño), realizouse unha agrupación de terreos co obxectivo de dar forma a un polígono agrario para a creación dun viñado baixo o paraugas dunha cooperativa concibida para a xestión da explotación de aproximadamente 50 Ha de superficie. Todo isto en

A mellora do mundo rural pasa pola recuperación da Superficie Agraria Útil e por garantir uns prezos dignos nos produtos agrarios

pleno corazón do Ribeiro, pois se a superficie agraria está moi atomizada en toda a provincia de Ourense, no Ribeiro aínda moito máis. Falamos dunha zona con máis de 500 parcelas e máis de 100 propietarios. Este é un claro exemplo do “modelo de aldeas” que precisa o noso rural e o noso país, e témolo aí para quen queira comprobar do que estamos a falar. Este caso das Bouzas foi visitado no seu día por representantes da UE e da FAO (Organización das Nacións Unidas para a Agricultura e a Alimentación) como exemplo a implantar noutros lugares do mundo.

Ambos “modelos”, o de Cenlle e o das Bouzas, pódense visitar no Ribeiro. Penso que unha imaxe vale máis que mil palabras.

***Xurxo Álvarez é o Presidente de FRUGA**

Coa colaboración de Marco Antonio Reboredo e Xosé Carballido

Aldea na Ribeira Sacra.